

KOSOVO (Nivo 2)

Kosovo je izvořišna, odredišna i, po svoj prilici, tranzitna zemlja za žene i decu koji su izloženi trgovini u svrhu seksualne eksploracije, dok su deca izložena i prisilnom prosjačenju. Većina inostranih žrtava prisilne prostitucije su mlade žene iz istočnoevropskih zemalja kao što su Moldavija, Albanija, Poljska i Srbija. Kosovarske žene i deca izloženi su prisilnoj prostituciji na teritoriji Kosova, kao i u zemljama širom Evrope. Nevladine organizacije (NGOs) su izvestile o tome da su deca prosjaci na Kosovu potencijalne žrtve prisilnog rada. Policija kontinuirano izveštava da je moguće da se interna trgovina, koja obuhvata kosovarske Srbe, dešava i na severu Kosova. Međunarodna organizacija za migracije (IOM) izvestila je o tome da je petu godinu za redom pružala pomoć većem broju žrtava internog trafikingu u odnosu na žrtve tranzicionog trafikingu.

Vlada Kosova ne ispunjava u potpunosti minimum standarda u cilju eliminacije trafikingu; međutim, ona čini značajne napore kako bi to učinila. Vlada je svoj policijski odsek za borbu protiv trafikingu podigla na status direktorata i više nego utrostručila broj antitrafikingu istraga. Ona je identifikovala veći broj žrtava trafikingu u odnosu na prethodne godine i tim žrtvama ponudila opsežan opseg usluga finansiranih od strane vlade. Sve potvrđene žrtve trafikingu ove godine participirale su u krivičnim istragama.

Prevencione mere vlade bile su veoma snažne; ona je u jesen 2010.g. sprovedla raznoliku i inovativnu kampanju za podizanje svesti o trafikingu. Slučajevi trafikingu rešavani su sporo, međutim, a stopa osuđivanja bila je niža nego prethodnih godina. I dalje je bilo problema pri identifikaciji žrtava, jer su vlasti identifikovale u proseku jednu žrtvu na svakih 10 sprovedenih racija, a mali broj žrtava trafikingu identifikovan je unutar podložne populacije dece prosjaka. Konačno, bilo je istraga i sudskih postupaka protiv javnih službenika zbog saučesništva u trafikingu, ali nije bilo osuđivanja.

Preporuke za Kosovo: Proaktivno procesuirati, osuđivati i kažnjavati prestupnike u slučajevima trgovine u seksualne i radne svrhe, uključujući službenike saučesnike u trgovini; povećati efiksnost u identifikaciji žrtava tokom racija, u potpunosti i konzistentno primenjujući standardne operativne postupke; povećati broj istraga slučajeva prisilnog rada; poboljšati pronalaženje i zaštitu žrtava prisilnog prosjačenja na Kosovu; osigurati proveru nelegalnih migranata kao potencijalnih žrtava trafikingu pre deportacije; i nastaviti sa kampanjama podizanja javne svesti, uključujući kampanje o rizicima prosjačenja.

Krivično gonjenje

Vlada Kosova pokazala je jasan napredak u angažovanju zakonskih organa u 2010.godini, uprkos kontinuiranim problemima rešavanja slučajeva kroz pravosuđe. Kosovo zabranjuje sve oblike trgovine ljudima u članovima 137 i 139 krivičnog zakona iz 2004.g., i pripisuje maksimalnu kaznu zatvora u trajanju od 12 godina, uz kaznu zatvora u trajanju od 20 godina za organizatore krivičnog dela trgovine ljudima. Te kazne su dovoljno stroge i srazmerne kaznama pripisanim za druga krivična dela, kao što je silovanje. Tokom perioda obuhvaćenog ovim izveštajem, kosovske vlasti su odsek za borbu protiv trafikingu podigli na nivo direktorata, unapređujući specijalizovanim odsecima pristup resursima za borbu protiv trafikingu. Podignut nivo odseka obuhvata povećanje broja policijskih službenika određenih za istragu u slučajevima trafikingu za približno 50%. Ipak, policija je kontinuirano izveštavala o poteškoćama prilikom popunjavanja dostupnih radnih mesta pripadnicima manjina, policajcima etničkim Srbima, što bi policiji omogućilo da sproveđe efikasnije delovanje na severu Kosova. Specijalizovana operativna grupa za organizovani kriminal, korupciju i trafiking Specijalnog tužilaštva Kosova u potpunosti je popunjena personalom u februaru 2010.g.

Kosovske vlasti su u 2010.godini odobrile sprovođenje 194 istraga, što je značajno povećanje u odnosu na 63 istraga u 2009. Kosovsko pravosuđe, međutim, bilo je suočeno sa izazovima na svim nivoima i ta ograničenja uticala su na osuđivanje i kažnjavanje. U 2010.godini vlasti su započele krivično gonjenje 81 prestupnika u 28 novih slučajeva, za razliku od 25 trafiking prestupnika procesuiranih u 2009.godini.

Vlada je izvestila o 11 prestupnika osuđenih za seks trafiking, za razliku od 22 osuđena u prethodnoj godini. Nije bilo osuđivanja prestupnika za radni trafiking ove godine. Svi trafiking prestupnici ove godine dobili su zatvorske kazne; dva su dobila zatvorskou kaznu u trajanju od tri godine, pet je dobilo zatvorskou kaznu u trajanju od dve godine, jedan u trajanju od više od godinu dana, dva su dobila kaznu od šest meseci, a jedan je dobio kaznu od tri meseca zatvora. U primetnom napretku tokom prethodne godine, sve zvanično identifikovane žrtve trafikinga sarađivale su sa istragama i davale izjave policiji. Iako su žrtve bile u mogućnosti da podnesu građanske tužbe protiv trafikera, nijedna to nije uradila ove godine. Vlada je produžila da obučava policiju i pograničnu policiju za borbu protiv trafikinga, uključujući 155 novih policijskih regruta. U decembru vlasti su obučile 323 službenika carine i pogranične policije za identifikovanje žrtava trafikinga.

Bilo je unutrašnjih policijskih istraga četiri službenika za saučestništvo u trgovini ljudima. Nastavljeno je sa sudskim postupcima protiv četiri pogranična policijaca i jednog opštinskog službenika za umešanost u trafiking. Vlada, međutim, nije izvestila o osuđivanju ili izricanju kazne četvororici službenika koji su saučestvovali u trgovini ljudima.

Zaštita

Kosovska vlada je demonstrirala mešovito angažovanje u zaštiti žrtava, pružajući opsežan opseg usluga žrtvama, ali još uvek se suočavajući sa problemima pri identifikovanju žrtava. Tokom perioda obuhvaćenog ovim izveštajem, vlada je izradila i usvojila Minimum standarda za staranje o žrtvama trafikinga, jačajući veze između skloništa za žrtve, ujedinjujući standarde usluga, i utvrđujući zajedničke forme izveštavanja. Kosovska vlada je pomagala devet skloništa prilagođenih žrtvama trafikinga, uključujući specijalizovano sklonište za decu i specijalno sklonište visoke bezbednosti za žrtve trafikinga. Putem tih skloništa vlada pruža staranje kao što su stanovanje, medicinska nega, odevanje, savetovanje i pravna i ekonomска pomoć. Kosovska policija je identifikovala i pomogla 39 žrtava trafikinga, uključujući nekoliko dece, i uputila ih u skloništa, što je uvećanje u odnosu na 27 žrtava koje je identifikovala u 2009. godini. Vlada je izvestila o tome da je žrtvama trafikinga bilo dozvoljeno da napuste skloništa po svojoj volji. Ove godine vlada je ukupno izdvojila 216.234 USD za staranje o žrtvama. Kosovske vlasti su razvile programe za dugoročnu reintegraciju i rehabilitaciju žrtava trafikinga. Na primer, vlada je obezbedila poreske podsticaje za firme koje daju zaposlenje žrtvama trafikinga; dve žrtve trafikinga zaposlene su u skladu sa tim programom. Ipak, međunarodni stručnjaci izrazili su svoju zabrinutost da je bilo nedovoljno staranja i rehabilitacionih opcija za decu žrtve trafikinga koja nisu htela da se vrate svojim porodicama čiji su članovi često i sami doprinosili njihovom prvobitnom trafikingu. U 2009. godini međunarodni stručnjaci su izvestili o problemima sa postupcima vlasti za identifikovanje žrtava. Ove godine u sprovođenju racija u preko 300 barova i kafića, vladini službenici su identifikovali samo 39 žrtava. Vlasti su veliki broj racija pravdale kao, delimično, preventivno sredstvo, tvrdeći da veliki broj racija osigurava da žrtve trafikinga shvate da je pomoć službenika zakonskih organa dostupna u slučajevima eksplatacije. Vlasti su izvestile da su policijci u tim racijama sledili utvrđene standarde operativnog postupka. U skladu sa tim postupkom kosovski policijaci su angažovali zastupnike žrtava i socijalnih radnika za pomoć prilikom razgovora sa svakom žrtvom. NGOs su izvestile o tome da je implementacija mehanizma za upućivanje ove godine unapređen. Ipak, prema NGOs, vlada nije učinila mnogo kako bi identifikovala decu prosjake kao žrtve trafikinga, uprkos izveštajima da su ona sa visokim stepenom izloženosti eksplataciji. Umesto toga, izložena deca koja nisu sa Kosova, deportovana su pre formalne identifikacije i staranja o žrtvi. Direktorat za borbu protiv traficinga kosovske policije i socijalni radnici Ministarstva za rad i socijalna pitanja sproveli su tokom perioda obuhvaćenog ovim izveštajem pilot projekat radi procene da li ima žrtvava traficinga u izloženoj populaciji dece prosjaka. Projekat je u početku katalogizovao blizu stotinu dece prosjaka u bazu podataka sa fotografijama i porodičnim detaljima, ali nije identifikovao nijednu žrtvu traficinga u grupi formalno procenjivane dece.

Prevencija

Vlada Kosova je ove godine pokazala snažno angažovanje na prevenciji trgovine ljudima, uključujući kreativne, široke kampanje za podizanje svesti, kao i na jačanju aktivnosti koordinacije na nacionalnom nivou. Tokom septembra i oktobra 2010.godine, vlada Kosova finansirala je i implementirala višedimenzionalnu kampanju za podizanje svesti, uključujući javne televizijske debate o trendovima i izazovima trafikinga, SMS antitrafiking poruke poslate na više od milion pretplatničkih brojeva, antitrafiking radio i televizijske emisije, nacioanlu bilbord kampanju, antitrafiking umetinčke izložbe u školama i antitrafiking pamfleta i postera distribuiranih na svim graničnim prelazima. Od marta do maja 2010.godine, Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije sprovedlo je antitrafiking trening za 125 nastavnika u osnovnim i srednjim školama za identifikovanje žrtava i prevenciji trafikinga.

Međuministarska radna grupa Vlade Kosova sastajala se mesečno radi koordinisanja angažovanja vlade u borbi protiv trafikinga; radne podgrupe koje se bave prevencijom, zaštitom, procesuiranjem i trgovinom decom, takođe su se redovno sastajale. Nacionalni antitrafiking sekretarijat Vlade Kosova implementirao je tokom perioda obuhvaćenog ovim izveštajem bazu podataka radi kontrole informacija iz vladinih izvora, NGOs i međunarodnih organizacija o trgovini ljudima. Taj sistem omogućavao je vladu da prati i žrtve trafikinga putem rehabilitacije ili repatrijacije, i trafiking prestupnike putem krivičnog postupka. Vlada je producirala i emitovla televizijske spotove i radio kampanje s ciljem smanjivanja zahteva za seksom u komercijalne svrhe.